

Rubricæ Generales Breviariorum.

1. Officium Feriæ in Adventu, Quadragesimâ, Quatuor Temporibus, Vigilis, refectis, et Rogationibus, incipit à Matutino: in aliis vero feris per annum, inde fit de Feriâ, ubi desinit Officium præcedentis diei: ita ut si præcedenti die fuerit Duplex, vel Semiduplex, Officium Feriæ incipit sequenti die à Matutino. Si præcedenti die fuerit Festum, incipit de Festo. FERIA fiat à Vesperis illius præcedentis diei inclusive. Similiter et quando in Feria IV. & VI. Quatuor Temporum Septembris, & in Feria IV. Cinerum, ac in Vigilâ occurrat aliquod Festum Simplex, de quo fieri debet Commemoratio, tunc præcedenti die (nisi fuerit Festum novam Lectionem) in Vesperis fit de Feria, ut in Psalterio, sine Precibus, cum Gratiane Dominicis præcedentibus, & cum Commemoratione Festi trium Lectionum in sequenti Feria occurrentibus, ut dicitur infra in Rubricis de Concursibus. Terminatur autem Officium de Feria subsequenti Duplici vel Semiduplici, ad Nomen: subsequente vero Simplici, de quo fieri debet Officium ad Capitulum. Vesperarum quæ inde fit de Festo Simplici, abque ulla deinceps Commemoratione Feriæ.

2. Ad Matutinum dicitur saltem tantum Nocturnum cum XI. Psalmis, secundum ordinem Ferialium in Psalterio, & tribus Lectionibus, ut in Proprio de Tempore.

3. Excipiuntur ab hoc ordinario Officii ferialis tres Feriæ majores Hebdomadæ sanctæ, & Feriæ Octavarum Paschæ & Pentecostæ, in quibus fit Officium, ut in propriis locis ponitur.

4. Quomodo ordinandum sit Officium de Feria ad Matutinum & alias Horas, item de Lectionibus & Responsoriis, & quando dicenda sint Preces ferialis, ac de aliis que ad Officium Feriæ pertinent, habentur inferius de singulari propriè Rubricæ.

De Vigilis.

VI.

DE Vigilâ fit Officium in omnibus Vigilis per annum que jejunantur, ubi in Responsorio annotatur hoc: vox Vigilantis, nisi in die Vigilæ occurrat Festum novam Lectionem, vel Octava: tunc enim in Officio novam Lectionem legitur novam Lectionem à Homilia Vigilis, & fit Commemoratio de ea ad Laudes tantum, cum Antiphona ad Benedictus, & V. Feriæ occurrentis de Festo, & Gratiane Vigilæ, præterquam in illis Festis majoribus, que inferius excipiuntur.

2. Si Vigilâ occurrat in Dominica, de ea fit Officium in Sabbato, quod non sit impeditum Officio novam Lectionem: qua tunc de Vigilâ fit tantum Commemoratio, ut dicitur infra. Excipiuntur ab hac regula Vigilâ Nativitatis, & Epiphaniæ Domini, quæ si venerint in Dominica, fit de illis, ut in propriis Rubricis dicitur. Si autem in Vigilâ occurrat Festum solemnitate aliquo loco, vel sit solemnioribus infra annum, que inferius in Rubricis de Commemorationibus enumerantur, (veluti sit in Vigilâ Sancti Joannis Baptistæ veniens Festum Cornelii in Adventu, Quadragesimâ, & Quatuor Temporibus; nulla enim in his Feriis de Vigilâ fit Commemoratio.)

3. Officium Vigilæ incipit ad Matutinum, si-

cut dictum est in superiori Rubrica de Feris terminantibus ad Nomen, quia Vesperarum de sequenti Festo.

4. Officium Vigilæ totum fit de Feria occurrenti, ut in Psalterio, & tres Lectiones leguntur de Homilia in Evangelium Vigilæ, ut in propriis locis assignatur, cum tribus Responsoriis de Feria occurrenti, ordinem in Rubricis de Responsoriis descripto. Dicuntur Preces ferialis, & Commemorationes communes, alique omnia sicut in Feriâ, quæ sunt Quadragesimæ, & Quatuor Temporum: de quibus & de aliis circa ordinandum eius Officium, habentur inferius propriè Rubricæ.

5. Excipiuntur ab hoc ordinario Vigilæ quæ jejunantur Vigilâ Pentecostæ, que cum tribus Nocturnis ad Officium semidupliciter celebrantur, ut ibi, & Vigilâ Nativitatis Domini, que Nocturno Feriæ occurrat in Laudibus & Horis habet reliquum Officium Duplex. In Vigilis vero Epiphaniæ & Ascensionis, que non jejunantur, fit Officium, ut in propriis locis notatur.

De Octavis.

VII.

DE Octava fit Officium, vel saltem Commemoratio (quando aliquo Festo, vel Dominica impeditur) per octo dies continuos. Fit de Octava in Paschate Resurrectionis, in Ascensione Domini, in Pentecostæ, in Festo Corporis Christi, in Feriâ, quibus in Calendario apponitur Octava, item in Festo Dedicationis propriæ Ecclesiæ, & in Festo principalis Patroni, & Titulari loci, vel Ecclesiæ, & in Festis aliorum Sanctorum, que apud quosdam Ecclesiæ, Congregationes, & Religiones conservantur solemniter cum Octavis celebrantur, ubi illa Festa veniunt in Quadragesimâ, quo tempore omittitur Officium eubiquecumque Octava. Quid si aliquid festi diei factum sit Officium de quo Octava dicitur, quæ celebrantur solè cum Octava, paulo ante Quadragesimam venerit, & iam per aliquot dies factum sit Officium de quo Octava dicitur, tunc Quadragesimæ, ubi nulla amplius fit de ea, nec Commemoratio. Et idem servatur de Octava novam abolitis, quando supervenerit in festum Pentecostæ, & die 17. Decembris.

2. In Pascha Resurrectionis & Pentecostæ, Officium Octavæ terminatur in Sabbato sequenti ad Nomen.

3. Infra Octavas fit de Festis Duplicibus & Semiduplicibus occurrentibus, ac etiam translatis, ut dicitur infra de Translatione Festorum tum, cum Commemoratione Octavæ: ubi illa Ferialia sicut de Commemorationibus enumerantur in sequenti Rubrica de Commemorationibus. In quibus nulla fit Commemoratio de Octava: exceptis Christi, Nativitatis, Epiphaniæ, & Corporis Christi, in quibus fit Commemoratio, quomocumque festo in illis occurrere. Infra Octavas autem Paschæ & Pentecostæ non fit de Festo, ubi fit Officium principalis Patroni, vel Titulari Ecclesiæ, vel Dedicatione ejusdem, transferuntur post Octavam. Infra Octavam fit Officium principalis Patroni, vel Titulari Ecclesiæ, & de Dedicatione ejusdem (non tantum in die Octavæ) cum Commemoratione Octavæ, cum Commemoratione Corporis Christi. Et tantum de Duplicibus, non tamen de translatis, cum Commemoratione Octavæ: de Semiduplicibus vero infra eam non fit, sed transferuntur post Octavam, ut dicitur in Rubricis de Translatione Festorum. De Simplicibus infra quacumque

Rubricæ Generales Breviariorum.

1. In omnibus Sabbatis per annum extra Adventum & Quadragesimam, ac nisi Quatuor Tempora, aut Vigilæ occurrant, vel nisi fieri debeat de Feria, propter Officium aliquo Dominicæ aliquando infra Hebdomadam ponendum, ut in Rubricis de Dominicis dicitur est, ubi fit Officium novam Lectionem, vel de Octava Paschæ & Pentecostæ, semper fit Officium de Sancta Maria, in modo quo fit de Festo Simplici, quem modo infra in Rubricis de Breviariis describemus. De Festo autem Simplici in Sabbato occurrente fit tantum Commemoratio.

2. Cum vero superadditis diebus fieri non potest Officium de Sancta Maria, nulla etiam fit Commemoratio de ea propter Sabbatum, sed tantum in Semiduplicibus, quando quoque Officium parvum nondicitur fit consecuta Eius commemoratio per annum cum aliis Suffragiis ponitur in Psalterio, ut infra in Sabbato Commemoratio.

3. Eius Officium in Sabbato incipit Feria, vel quocumque Octavas occurrentibus fit tantum Commemoratio, præterquam in duobus diebus post Paschæ & Pentecostæ, ut dicitur in sequenti Rubrica de Commemorationibus. De Dominicis infra Octavas occurrentibus fit Officium, ut dicitur est supra in Rubricis de Dominicis. Si duas Octavas simul occurrant, fit Officium Sancti Joannis Baptistæ, & Octava Corporis Christi, vel Octava Patroni, vel Titulari Ecclesiæ cum aliis, & quando non erunt celebrata Festa novam Lectionem, vel dies Dominicæ, fit Officium de duobus, cum Commemoratione aliter. De die autem Octava cum quocumque Festo fit totum Officium Duplex, cum Commemoratione diei infra ad Octavam, vel Festum occurrentibus in die Octavæ servetur quod dicitur in Rubricis de Translatione Festorum.

4. Officium de Octava cum tribus Nocturnis, novam scilicet Psalmi, & novam Lectionibus (exceptis Octavis Paschæ & Pentecostæ, in quibus fit cum uno Nocturno, ut suis locis ponitur) & omnia dicitur sicut in die Festi, præter Lectiones: quarum primæ tres semper ponuntur de Scriptura occurrentes in Officio de Tempore, præterquam infra Octavam Assumptionis beate Mariæ, in qua singulis diebus postea sunt Lectiones propriæ de ea, tantumque tunc Lectiones secundæ & tertiæ Nocturni dicitur que infra Octavam ponuntur. Infra Octavam vero Patroni, vel Titulari Ecclesiæ, aut alterius festi, quod in aliquibus Ecclesiis celebratur cum Octava celebrari, si apud illas Lectiones non habentur propriæ & approbatæ Lectiones pro secundo & tertio Nocturno infra Octavam, repetantur Lectiones postre in Communi Sanctorum, ut de Sanctis fiat Octava, alioquin Lectiones diei festi.

5. Infra Octavam Officium fit Semiduplex, si die Octavæ Duplex. In Vesperis infra Octavam omnia dicitur sicut in secundis Vesperis Festi, & in primis Vesperis diei Octavæ omnia sicut in primis Vesperis Festi, nisi aliter in propriis locis notetur.

6. Infra Octavas non fiunt Suffragia consecuta de Sanctis, nec Preces ad Primum & Completorium, etiam si fiat Officium de Dominicâ, vel Festo Semiduplici. In aliis, quomodo sit tantum Officium de Octava, habentur inferius propriè Rubricæ.

VIII.

IN omnibus Sabbatis per annum extra Adventum & Quadragesimam, ac nisi Quatuor Tempora, aut Vigilæ occurrant, vel nisi fieri debeat de Feria, propter Officium aliquo Dominicæ aliquando infra Hebdomadam ponendum, ut in Rubricis de Dominicis dicitur est, ubi fit Officium novam Lectionem, vel de Octava Paschæ & Pentecostæ, semper fit Officium de Sancta Maria, in modo quo fit de Festo Simplici, quem modo infra in Rubricis de Breviariis describemus. De Festo autem Simplici in Sabbato occurrente fit tantum Commemoratio.

2. Cum vero superadditis diebus fieri non potest Officium de Sancta Maria, nulla etiam fit Commemoratio de ea propter Sabbatum, sed tantum in Semiduplicibus, quando quoque Officium parvum nondicitur fit consecuta Eius commemoratio per annum cum aliis Suffragiis ponitur in Psalterio, ut infra in Sabbato Commemoratio.

3. Eius Officium in Sabbato incipit Feria, vel

ad modum Festi Simplici, à Capitulo & terminatur ad Nomen, ubi sit autem Feria, ubi minutur ad Officium novam Lectionem, in Vesperis Officium novam Lectionem de Sancta Maria, peris fit tantum Commemoratio de Sancta Maria. Officium vero in Sabbato, nisi illud beatus Officium de Octava, ubi sit autem Officium novam Lectionem sit de eadem beata Maria, quia tunc, nulla alia Commemoratio ad ea dicenda est.

4. Ad Matutinum ponitur Invitatorum & Hymnum de S. Maria, dicitur unum Nocturnum quatuordecim Psalmi Ferialibus, ut in Psalterio dicitur, & Officium de S. Maria, prima & secunda hora. Versus de S. Maria, prima & secunda hora, etiam in Scriptura de Tempore occurrente, tertia hora, & alia omnia tam in Matutino, quam in Laudibus & Horis, ut in Officio S. Mariæ in Sabbato assignantur.

Dicuntur Preces Dominicæ ad Primum & Completorium, & tantum Suffragia consecuta de Sanctis, & Preces de Tempore Paschæ, si ea Commemoratio de Cruce, ut in secunda hora de Octava Paschæ. Post Nomen nihil feriat per Octavam Paschæ. Post Nomen nihil feriat per Octavam Paschæ, si ea Commemoratio cum aliis Suffragiis, quando dicenda sunt in Officio de Dominicâ.

De Commemorationibus.

IX.

COMMEmorationes fiunt de Festis Simplicibus novam Lectionem, etiam translatis, vel Dominicâ, vel Octavâ, vel Sabbato, & quantum fieri debet de Feriâ, ut ponatur Officium aliquo Dominicæ, que tunc auto suscipiuntur.

2. De Feris Adventus, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, Vigilam, & secunda Rogationum fit Commemoratio, quando Festum novam Lectionem in illis Feris occurrat, nisi Simplex Festum in eisdem Feris occurrat, Officium fit de Feris, & Commemoratio de Festo Simplici.

3. Præterea fit Commemoratio de Dominicâ de Pentecostæ usque ad Pentecostæ, & de Epiphaniâ usque ad Septuagesimam, & de Dominicâ in Abis usque ad Pentecostæ exclusive, quando festo dupli dupli. In illis diebus, in quibus nulla fit Commemoratio occurrente Festo Duplici, quia Festum in illis occurrat transferuntur, nisi illud Festum fuerit principalis Passiæ, non autem aliquas Capellæ, vel Altaris ejusdem Ecclesiæ, & si huiusmodi fuerit, principalis Festo fit tantum in eo loco, vel Ecclesiæ, quæ est Patronus, vel Titulus, aut Dedicatio, cum Commemoratione Dominicæ Excepta. De Dominicâ Adventus, Dominicâ Quadragesimæ, Dominicâ Passiois, Dominicâ Palmorum, Dominicâ Paschæ, diebus Pentecostæ, & SS. Trinitatis, in quibus huiusmodi occurrunt Festum transferuntur in sequentem diem similiter, nisi in festo infra mensem Hebdomadam, & per Octavam Paschæ & Pentecostæ, quibus diebus non fit de aliquo Festo Duplici occasione.

4. De Octava etiam, quando Festum novam Lectionem, vel Dominicâ impeditur, fit Commemoratio, nisi illud Festum novam Lectionem fuerit solemnè principale aliquo loco, ut summorum Festi nulla fit Commemoratio. Festi Simplicis occurrentis, nec aliquis Vigilæ excip-

dicuntur de Scriptura, quæ eo die occurrunt in Proprio de Tempore; si autem Homilia simplice eadem de Homilia. In Festis, prima & secunda de eadem Scriptura, tertia de sancto. Si fuerint quæ, lectiones de sancto, prima tantum erit de Scriptura, reliquæ de Sancto.

¶ Post singulas Lectiones in Festis extra tempus Paschale dicitur unum Responsorium, tria ut dicuntur tria Responsoria: tempore vero Paschali, & in Festis, duo tantum Responsoria dicuntur, scilicet post primam & secundam Lectionem tantum. In die ultiimo Responsorii, si cum repetitione partis Responsorii, nisi aliud notetur. Quæ Responsoria in Officio de Sanctis sumuntur ex Communibus sanctorum: in teriali Officio ex Dominicis, quando propriis partibus non distribuuntur, ordine descripto in Rubrica de Responsoriis, post tertium dicitur tertium Responsorium. Quando non dicitur dicitur Hymnus *Tu Deum laudamus*.

De Laudibus.

XIV.

¶ Ad Laudes, dicto Hymno *Tu Deum*, vel ultimo Responsorio, Hebdomadarius absolute dicit *Deus in adiutorio*, &c. ut supra, & dicitur Psalmi, & Canticum *Benedictus*, vel aliud, ut habetur in Feriali Officio extra temporibus. Qui Psalmi & Canticum officii conveniunt, exceptis Dominicis & Septagesima, usque ad Dominicam Palmorum includuntur de Responsoriis. In Feriali Officio, quæ dicitur de Responsoriis, cum Antiphona *Benedictus*, vel aliud, ut habetur in Feriali Officio extra tempus Paschale dicitur, ut in Psalterio.

¶ Antiphona in Dominicis, quando proprie non assignatur, dicitur ut in Psalterio. In Festis novem & trium Lectionum & non dicitur proprie, dicitur de Comuni. Post Psalmum dicitur Capitulum, Hymnus, Versus, Antiphona, & Oratio: omnia pro qualitate Officii de Tempore, vel de Festo.

¶ Preces quando dicende sunt, dicuntur ante primam Orationem, Commemorationes vero de Crucis, de Sancta Maria, de Apostolis, de Petro, & de Pace, similiter quando dicende sunt, dicitur post Orationem; nisi alia Commemoratione Festi simpliciter accedat, quæ semper in propriis Rubricis dicitur.

¶ Ante Orationem dicitur *Dominus vobiscum*, & *Germen*: post ultimam Orationem repetitur *Dominus vobiscum*, deinde *Benedicimus Domino*, & Versus *Fidelium animæ*, *Pariter Dominus de nobis sum pater*, & Antiphona, si tunc discedendum sit. In Completorio, si tunc ultime Horæ, nisi sequatur Missa, vel Officium Litanie, ut in propria Rubrica dicitur.

De Prima.

XV.

¶ Ad Primam, *Pater noster*, *Ave Maria*, *Credo*, & secreto, *Deus in adiutorio*, &c. Hymnus *Annunciavit oratio* habetur. Deinde inchoatur Antiphona, cui conveniunt. Sumuntur autem Antiphona in Festis ad omnes Horas, & Lectiones, per ordinem, quarta pretermittitur, ut dicitur infra in Rubricis de Capitulis. Postea dicitur ut in Psalterio. In Festis autem, & temporibus Paschali, tres tantum, ut etiam ibi annotatur.

¶ Post Antiphonam dicitur Capitulum *Regi*, *rationem*, in teriali Officio, duas de Paschale dicitur Capitulum *Patrem*, deinde Responsorium breve *Christe fili Dei sponsi*, &c. Post & brevis in Officio Duplici, & infra Octavas, statim dicitur Oratio *Dominus Deus omnipotens*. In alio Officio dicitur *Kyrie eleison*, cum reliquis precibus: omnia ut in Psalterio. Ad 2. autem *Adiutorium*, Hebdomadarius sigillatim solum recitat Officium, semel tantum dicit *Confiteor*, omnia illis verbis: *Tibi Pater, similiter dicit Retrospector nocere, peccata non feris, perdicit nos, quod etiam servatur ad Completorium*. In Feriali Officio, quando dicitur sunt Preces ad Laudes, adduntur alie Preces, ut ibidem in Psalterio.

¶ Post Orationem Primam, vel si aliter Officium beate Mariæ, post illius Orationem, dicitur *Benedicimus*, in Choro legitur Martyrologium, quæ etiam dicitur ab illis, qui extra Chorum non legunt Martyrologium. In fine ad Antiphonam Capituli, in Festis & aliquibus diebus ante primam dicitur Capitulum Nomen, si adstet proprium, aliquando de Comuni: alio tempore nam in Dominicis, quæ Feris, Lectio brevis Officio illius temporis in Psalterio assignata.

De Horis, Tertia, Sexta & Nona.

XVI.

¶ Ad Tertiam, sextam, & Nonam ante singulas Horas dicitur *Pater noster*, *Ave Maria*, *Deus in adiutorio*, Hymnus, & Psalmi, ut in Psalterio. Antiphona secundum Officium qualitatem, ordine quo supra. Dicitur Psalmus, & Responsorium, quæ qualitate Officii: quæ in Dominicis & Feris, quando non habentur propria in proprio de Tempore, dicuntur ut in Psalterio: in proprio de Sanctis sanctorum non sunt propria, sumuntur de Comuni. Post Responsorium brevis dicitur *Dominus vobiscum*, & Orationem, quæ habetur in proprio de Tempore, si tunc est de Sancto, ut in proprio sanctorum; alioquin ut de Comuni.

¶ Post Orationem repetitur *Dominus vobiscum*, & dicitur *Benedicimus Domino*, *Fidelium animæ*, & *Pariter noster* secreto, ut infra in Rubrica de Oratione Dominicæ explicatur.

De Vesperis.

XVII.

¶ Ad Vesperas, *Pater noster*, *Ave Maria*, *Deus in adiutorio*, &c. Deinde dicitur quilibet Psalmi, cum quilibet Antiphona, ut in proprio, aut de Comuni sanctorum signatur, in Dominicis autem & Feris, Antiphona & Psalmi semper dicuntur. In proprio de Sanctis, in tempore Paschali Psalmi dicuntur sub una Antiphona *Alleluia* nisi alia proprie Antiphona dicitur ante Pascha, & sequitur.

¶ Post Psalmos & Antiphonas dicitur Capitulum, Hymnus, Versus, Antiphona ad Magistram, cum eodem Gernio, & Oratio, omnia de Tempore, vel de Sancto, pro qualitate Officii.

¶ Preces quando dicende sunt, dicuntur ante Orationem, ut in propriis Rubricis habetur. Terminatur autem Officium Vesperarum ut in aliis Horis.

De Completorio.

XVIII.

¶ Ad Completorium, absolute dicitur Lectio brevis ut in Psalterio, deinde *Pater noster*, *Confiteor*, *Miserere*, *Indulgendum*, *Converte, Deus in adiutorium*, Antiphona, Psalmi, Hymnus, Capitulum, Responsorium breve, Canticum, cum Antiphona, omnia ut in fine Psalterii; & post Antiphonam in Duplici, & infra Octavas dicitur Oratio: in alio autem Officio ante Orationem dicitur *Kyrie eleison*, cum reliquis precibus ut ibidem in Psalterio.

¶ Post Versum, *Benedicti et custodiat nos*, &c. dicitur una ex Antiphonis B. Mariæ cum Versiculo & Oratione ut ibidem: & dicto Versu *Divinus auxiliium*, dicitur secreto *Pater noster*, *Ave Maria*, & Credo.

De Invitatorio.

XIX.

¶ Invitatorio semper dicitur in omni Officio ad Matutinum cum Psalmo *Vento, exultet*, ordine in principio Psalterii descripto, sed variatur pro Officii qualitate, ut in Psalterio, & proprio de Tempore, ac in proprio & Comuni sanctorum.

¶ Non dicitur in die Epiphaniæ, nec in triduo ante Pascha, ut suis locis notatur; nec in Officio defunctorum per annum, excepto esse Commemorationis omnium defunctorum defunctorum, ac in die obitus sui depositionis deandanti, & quandoquidem dicitur tres Nocturni.

De Hymnis.

XX.

¶ Hymni semper dicuntur in qualibet Hora, & Vesperis sabbati in Abbis exclusive, & pre-

terquam in Officio defunctorum
¶ Ad Matutinum Hymnus dicitur post Psalterium. *Prime*, repetito Invitatorio, preterquam in die Epiphaniæ. Ad Laudes & Vesperas dicitur post Capitulum: ad Horas ante Paschos; ad Completorium, post Psalmos & Antiphonam.

¶ Dicitur autem in Officio de Tempore ut in Psalterio, quando proprii Hymni in proprio de Tempore non adsunt, qui Hymni de Psalterio in Dominicis & Feris assignati, dicitur ab Octava Pentecostes usque ad Adventum (Dominica infra Octavam Corporis Christi excepta) & ab Octava Epiphaniæ usque ad Dominicam primam Quadragesimæ exclusive. In Officio de Sanctis dicitur ut in Comuni sanctorum, nisi proprii in proprio sanctorum habeantur.

¶ In Nativitate Domini usque ad Epiphaniam, in Festo Corporis Christi & per Octavam, & quandoquidem officium beate Mariæ, etiam novem, quam triam Lectionem, etiam Tempore Paschali, in fine omnium Hymnorum (preterquam in fine Hymni *ave marie stella*, & Hymni ad Laudes in Festo Corporis Christi, qui habet ultimum Versum proprium) dicitur *Te igitur, fili dei gloria, qui natus es de Virgine, ut in eius Officio per octavas, etiam in Festis de sanctis, qui infra Octavas predictas celebrantur, dummodo Hymni illi sint ejusdem metri, nec habeant ultimum Versum proprium, ut Hymnus sanctæ Crucis ad Vesperas, & plurimum Martyrum ad Matutinum*.

¶ In die Epiphaniæ Domini & per Octavam, in fine omnium Hymnorum dicitur *Te igitur, fili dei gloria, qui apparuisti gentibus*.

¶ In die Ascensionis dicitur ad Ascensionem, in Pentecoste, & per Octavam, in fine omnium Hymnorum dicitur *Deo Patri sit gloria*, & *Te igitur, qui moratus, etiam in Festis sanctorum eodem tempore Paschali occurrentibus, dummodo Hymni sint ejusdem metri, nec habeant ultimum Versum proprium, qui non mutatur, ut supra*.

¶ In Ascensione autem usque ad Pentecosten (preterquam in Hymno *salvati homines*, *salvati homines vobis*: similiter etiam in Festis tunc occurrentibus).

¶ In Transfiguratione Domini dicitur *Te igitur, fili dei gloria, qui te revelasti parvulis*, ut suis locis ponitur.

De Antiphonis.

XXI.

¶ Omnes Horas undecimas & diurnas, semper una cum Psalmis dicitur Antiphona, & Horarum.

¶ Si de Tempore fiat Officium, id est, de Dominicis aut Feris, dicitur Antiphona ut in Psalterio, quæ cum Psalmo postea in Vespere Dominiæ & Perisurum, in Completorio & in Nocturnis (etiam quando fit Officium de Festo trium Lectionum, id est, simpliciter) nunquam mutatur, nisi tempore Paschali si quæ dicitur una tantum Antiphona *Alleluia*: excepto etiam tempore Adventus, in quo ad Vesperas & Nocturnos Dominicæ, ponuntur Antiphonæ propriæ. In Laudibus, & aliis Horis mutatur pro diversitate temporum, ut in proprio

Fine

Rubricae Generales Breviarum.

semper in Dominicis inchoantur) eo die ponantur, quae notata sunt, etiam si fiat Omissionem... in fine propriis Lectionibus, quia in ea est solemne, aut consuetum in ea celebrari...

8 De scriptura quoque tantum est positum, quantum satis videtur pro numero Hebdomadarum... De scriptura quoque tantum est positum, quantum satis videtur pro numero Hebdomadarum...

9 Lectiones de Scriptura postea in Communi Sanctorum leguntur in Festis, ubi assignantur in Proprio Sanctorum per annum... Lectiones de Scriptura postea in Communi Sanctorum leguntur in Festis...

do in aliqua Ecclesia aliquod Festum celebratur cum novem Lectionibus, quia in ea est solemne, aut consuetum in ea celebrari... Lectiones primi Nocturni leguntur cum titulo libri, ex quo sumuntur, nisi aliter in propriis locis notetur...

De Responsoriis post Lectiones.

XXVII.

Responsoria dicuntur ad Matutellum post Lectiones... Responsoria dicuntur ad Matutellum post Lectiones...

1. In Festis novem Lectionum (praeferquam in Festo Sanctorum Innocentium, quando non veniunt in Dominica) & in Dominicis ab Octava Paschae inclusive usque ad Adventum exclusive... Responsoria dicuntur ad Matutellum post Lectiones...

2. In Dominicis Adventus, & in Dominicis & Septuagesimae usque ad Dominicam Palmaram inclusive, & in triduo ante Pascha, dicuntur novem Responsoria, quia tunc non dicitur Te Deum.

3. In Officio autem trium Lectionum, quando fit de Festo, & in Perillis temporibus Paschalis, quod est inter Dominicam in Albis Ascensionis (excepta Feria II. Rogationum, in qua ponitur Hii Responsorium) dicuntur duo Responsoria, scilicet post II. Lectionem dicitur Te Deum. Quae Responsoria in Festis sumuntur de Communi Sanctorum, & in diebus Festivis temporibus Paschalis, namque alia propria non assignantur, sumuntur de Dominica, in qua primo sunt posita, hoc ordine: secunda & v. Feria, primum & secundum Responsorium primi Nocturni: Feria III. & vi. primum & secundum Responsorium II. Nocturni: Feria IV. primum & secundum Responsorium III. Nocturni.

4. In illis Perillis extra tempus Paschale dicuntur tria Responsoria, quae sunt illis non dicitur Te Deum, hoc ordine: Feria II. & v. tria Responsoria primi Nocturni: Feria III. & vi. tria

Rubricae Generales Breviarum.

ria Responsoria II. Nocturni: Feria IV. & Sabbato, quando in eo fit de Feria, tria Responsoria III. Nocturni Dominicis praecedentibus, in qua primo sunt posita. Verum quia in III. Nocturno Dominicarum a tertia post Pentecosten inclusive usque ad Adventum exclusive, non dicitur nisi unum Responsorium dicendam infra Hebdomadam, quod est septimum in Dominica, propterea quod Responsorium Duo Scripseris, non dicitur nisi in praedictis Dominicis, ideo Feria IV. & Sabbato, quando Responsoria sumenda erunt ex tertio Nocturno, primum Responsorium erit quod est VII. Dominica: secundo & tertio loco dicitur II. & III. sequens Feria, id est, post secundam & tertiam Lectionem dicitur II. & III. Responsorium, quod est II. & III. secundae sequentes Feria, si propria Responsoria habuerit: alioquin si non habuerit propria, dicitur II. & III. Responsorium primi Nocturni ejusdem Dominicae. Ab Octava Epiphaniae usque ad Septuagesimam habentur Responsoria propria in singulis Perillis, excepto Sabbato, in quo, quando fit de Feria, dicuntur Responsoria Feria IV.

6. Sumuntur autem Responsoria ex eo loco, ubi primo sunt posita, in principio mensis, vel libri, & repetuntur in illis sequentibus Dominicis illius mensis, in quibus alia non assignantur; vel donec de illo libro legatur, unde sumpta sunt Responsoria. Quae autem in prima Hebdomada mensis posita sunt per Ferias, repetuntur eodem ordine in eisdem Perillis per sequentes Hebdomadas, donec alia ponantur. Ubi vero non adsum propria, semper ex Nocturnis Dominicis sumuntur dicto ordine.

7. Si Responsoria primi Nocturni in his Dominicis, in qua primo ponuntur, propter Festum Duplex in ea occurrunt, in ipsa Dominica poni non possunt, ponantur prima die ejus Hebdomadae, in qua occurrit, fieri de Feria, & omittantur alia, quae forte in illa Feria, propria haberentur. Si vero in tota Hebdomada non occurrat dies in quo fiat de Feria, illa Responsoria ponantur in sequenti Hebdomada, vel Dominica similiter non impedita, & dimittantur alia. Responsoria non primo Nocturni ponenda: alioquin eo anno omittantur. Responsoria etiam, quae in aliquibus Perillis per Hebdomadam habentur, si eo die, quo posita sunt, non possunt citi propter Festum occurrunt, non sunt transferenda in aliam diem, sed omittantur.

8. Tempore Paschali in fine Responsorii ante Versum additur Alleluia.

De Responsoriis brevibus Horarum.

XXVIII.

Responsoria brevia dicuntur post Capitulum ad Primam, Tertiam, Sextam, & Nonam, & ad Completorium, praeterquam in triduo ante Pascha usque ad Nonam Sabbati in Albis inclusive, quibus diebus non dicuntur. Ad Primam & Completorium semper dicuntur eodem modo, & in Psalterio in illis Horis, quando fit Officium de Dominica, vel Feria per annum, dicuntur aut habentur in Psalterio. In Adventu autem, Quadragesima, tempore Paschalis, & Paschali, ut suis locis habentur propria, in Festis similiter, quando non habentur propria, dicuntur in Communi sanctorum

in fine Responsorii brevis dicitur Gloria Patri, cum repetitione Responsorii, eo modo quo ordinatur ad Primam in Psalterio, praeterquam tempore Passionis: tunc enim non dicitur Gloria Patri, in Officio de Tempore, sed solum repetitur Responsorium breve a principio.

3. In Responsorio brevi ad Primam, locum Versus Qui sedes, &c. in Adventu dicitur Qui centurus es in mundum, tam in Dominicis & Perillis, quam in Festis, excepto Festo Conceptionis beatae Mariae, & per Octavam, in Nativitate Domini usque ad Epiphaniam, etiam in Perillis occurrentibus, in Festo Corporis Christi, & per Octavam, & in omni Officio beatae Mariae, tam novem quam trium Lectionum, etiam si infra eadem Octavas fiat de Festo vel de Dominica, dicitur Qui natus es de Maria virgine, in Epiphania, & per Octavam, & in festo Transfigurationis, dicitur Qui apparuit beato Petro, in Albis inclusive usque ad Ascensionem, tempore exclusive, tam in Officio de Tempore, quam de Sanctis, excepto Officio S. Mariae semper dicitur Qui servasti a mortuis, in Ascensione usque ad Pentecosten exclusive dicitur Qui servasti super siberia, in Pentecoste, & reliqua anni tempora, tam in Officio de Tempore, quam de Sanctis, dicitur Qui sedes ad dexteram Patris, ut in Psalterio.

4. Responsoria brevia altarum Horarum, quae ponuntur in prima Dominica de Adventu, dicuntur per Adventum, quando fit Officium de Tempore, similiter quoque ponuntur in prima Dominica Quadragesimae, dicuntur usque ad Dominicam Paschalis inclusive. Et quoque ponuntur in Dominica Paschalis, dicuntur usque ad Feriam v. in Cena Domini exclusive. Item quoque ponuntur in Dominica in Albis, dicuntur usque ad Ascensionem exclusive. Quo vero ponuntur in aliquo Festo habente Octavam, dicuntur per totam Octavam, quando fit de Octava. In Officio autem beatae Mariae, tam novem quam trium Lectionum (excepto Festo Assumptionis ejusdem) dicuntur semper Responsoria brevia de Communi Virginum.

5. Tempore Paschali a Dominica in Octava Paschae usque ad Sabbatum post Pentecosten inclusive, in fine Responsorii brevium ante primum Versum dicuntur duo Alleluia, quae ponuntur post datum primum Versum repetuntur pro parte Responsorii, & in fine sequuntur Versum usum tantum Alleluia, tam in Officio de Tempore, quam de Sanctis, ut dicitur in Rubrica, quae est in Sabbato in Albis. Extra tempus Paschalis, quatenus in aliquibus Festis ad Tertiam, sextam, & Nonam Responsorii brevibus additur Alleluia, non ideo adduntur ad Primam & Completorium.

De Capitulis.

XXIX.

Capitula semper dicuntur (praeterquam in Feria v. in Cena Domini, usque ad Vesperas Sabbati in Albis inclusive, & praeterquam in Officio defunctorum ad Vesperas, Laudes, & alia in Psalterio, in illis Horis, quando ad Completorium vero dicitur etiam Hymnus, & Capitula Dominicalia posita in Psalterio, in illis & secundis Horis, tempore Paschalis, & Paschali, in illis Horis, quando fit Officium de Dominica, vel Feria per annum, dicuntur aut habentur in Psalterio. In Adventu autem, Quadragesima, tempore Paschalis, & Paschali, ut suis locis habentur propria, in Festis similiter, quando non habentur propria, dicuntur in Communi sanctorum

Rubricæ Generales Breviarü.

tula autem ferialis dicuntur post Octavam Pentecostes usque ad Adventum, & ab Octava Epiphaniæ usque ad Dominicam primam Quadragesimæ. Aliis temporibus dicuntur, ut in proprio de Tempore, et si fit de Sanctis, ut in proprio de Sanctis, cum propria adstant, alioquin de Communium sanctorum. Capitulum Primæ & Completorium, (quando Capitula dicuntur) nunquam mutatur, ut in Psalterio.

3 In Dominicis ab Adventu usque ad Octavam Epiphaniæ, & a Septuagesima usque ad Tertiam post Pentecostem, in Feriis temporis Paschalis, & in omnibus Festis regulariter Capitulum ponitur in primis Vesperis dicitur in Laudibus, ad Tertiam, & in secundis Vesperis, quibusdam exceptis, que suis locis assignantur.

4 In Feriis tempore Paschali ad Primam dicitur Capitulum *Neque exciderunt*; sicut in Dominicis & Festis. Post Capitulum semper respondetur *Deo gratias*.

De Oratione.

XXX.

Oratio in Vesperis & Laudibus dicitur post Antiphonas ad Magnificat & Benedicimus immediate nisi quando dicende sint Preces; que dicuntur post Antiphonas, & in fine illarum Oratio. Ad Primam & alias Horas Oratio dicitur post Responsorium breve, nisi dicende sint Preces: tunc enim Oratio dicitur post Preces. Ad Completorium Oratio dicitur post Antiphonam *Sive vos*; nisi dicende sint Preces & tunc dicitur post illas.

2 Ad Primam & Completorium nunquam mutantur Orationes que habentur in Psalterio, præterquam in triduo ante Pascha; in quo triduo ad omnes Horas usque ad Nonam Sabbati sancti inclusive post Psalmum *Miserere*, dicitur Oratio dei, ut suo loco ponitur. In aliis Horis regulariter dicitur Oratio, que dicitur in primis Vesperis. In Quadragesima autem, Quatuor Temporibus, & in Feria II. Rogationum, Oratio que dicitur est in Laudibus, dicitur tantum ad Tertiam, Sextam, & Nonam. In Vesperis autem sequentibus, si fit de Feria, dicitur vel alia propria, ut in Quadragesima, vel Dominica præcedentis, ut in aliis Feriis. Que Oratio præcedit Dominica semper dicitur in feriali Officio per Hebdomadam, quando propria non assignatur. Infra Octavas dicitur Oratio ut in die Festi; similiter in die Octava, nisi alia propria assignetur.

3 Ante Orationem, etiam quando aliquis solus recitat Officium, semper dicitur *Veni Domine ad adjuvandum me*, respondetur *Et cum spiritu tuo*, qui Versus non dicitur ab eo, qui non est saltem in Oratio Diakonatus, nisi in Diacono, presente Sacerdote, nisi de illis licentia. Si quis autem ad Diaconatus ordinem non pervenerit, eius loco dicit *Domine exaudi orationem meam*, respondetur *Et clamor meus ad te veniat*. Deinde dicitur *Oremus*, postea Oratio que si dicitur tantum dicitur, Versus *Domine adjuvandum me*, vel *Domine exaudi*, respicitur infra Oratione, postquam fuerit responsum *amen*. Sin autem plures Orationes dicendæ sint, ante quamlibet Orationem dicitur Antiphona & Versus, deinde *Oremus*; & post ultimam Orationem respondetur *Domine adjuvandum me*, postea dicitur *Benedicamus Domino*, respondetur *Deo gratias*. Deinde dicitur Versus

Fidelium animæ, qui Versus non dicitur post *Benedicamus Domino*, ad Primam ante *Preterita*, &c., neque in Completorium ante Versum *Benedicamus*, &c. nec quando post aliquam Horam immediate sequitur Officium parvum beate Mariæ, vel *Oratio defunctorum*, aut Septem Psalmi Penitentiales, vel sole in Canone.

4 Si Oratio dirigatur ad Patrem, concluditur *Ave Domine*, ut ad Filium, *Qui ventura*, & regnas. Si in principio Orationis fit mentio Filii, dicitur *Per eundem*; si in fine Orationis, dicitur *Qui tecum vivis & regnas*: Si factus est mentio Sancti, dicitur in unitate dicitur *Sancti Spiritus Sancti*, &c.

5 Quando plures Orationes dicuntur, prima tantum dicitur sub una conclusione, *Per Dominum*, vel aliter, ut supra: alie non concluduntur, nisi in ultima Oratione, sed concludit Orationis semper proponitur *Oremus*, præterquam in Officio defunctorum, in quo alio modo, quam ut supra, Orationes dicuntur: Item in illislibet Orationes omnes dicuntur conjunctim sub una *Oremus*, ut suis locis habetur.

De Hymno Te Deum.

XXXI.

Hymnus *Te Deum*, dicitur in omnibus Festis per annum, tam trium quam novem Lectionum, & per eorum Octavas, excepto Feste sanctorum Innocentium, nisi venerit in Dominica, dicitur tamen in eius die Octava. Dicitur etiam in omnibus Dominicis, & Pascha Resurrectionis inclusive usque ad Adventum exclusive; & a Nativitate Domini inclusive usque ad Septuagesimam exclusive, & in omnibus Feriis temporis Paschalis, scilicet a Dominica in Abis usque ad Ascensionem, excepta Feria II. Rogationum, in qua non dicitur.

2 Non dicitur autem in Dominicis Adventus, & a Septuagesima usque ad Dominicam Palmaram inclusive, neque in Feriis extra tempus Paschale.

3 Cum dicitur, omittitur semper nonum, vel tertium Responsorium, & statim dicitur post ultimam Lectionem.

4 Cum non dicitur, eius loco ponitur nonum, vel tertium Responsorium, quo dicitur statim inchoatur Laudes. Similiter quando dicitur *Te Deum*, et Hymno dicit statim inchoatur Laudes, præterquam in Nativitate Domini qua tunc dicitur Oratio, postea celebratur Missa, ut suo loco notatur.

De Oratione Dominica & Salutatione Angelica.

XXXII.

Oratio Dominica *Pater noster*, & Salutatio Angelica *Ave Maria*, semper dicitur secreto ante omnes Horas, præterquam ad breve brevem *Præterita* versus *Adjuvandum nostrum*, dicitur tantum *Pater noster* secreto, & in fine Completorii, statim post Orationem beate Mariæ, dicitur *Pater noster*, *Ave Maria*, & *Credo* tunc similiter secreto. Finitis horis, & dicto Versu *Adjuvandum nostrum*, dicitur similiter secreto *Pater noster*, tan-

Rubricæ Generales Breviarü.

tantum, nisi sequatur Officium beate Mariæ, qua tunc post illud dicitur *Pater noster* ut supra, & nisi alia Hora subsequatur; tunc enim dicitur semel tantum *Pater noster*, cum *Ave Maria*, pro principio sequentis Horæ, qua finit dicitur *Oratio noster*; ita ut semper dicitur in fine ultime Horæ. Si autem post Vesperas immediate sequatur Completorium, dicto *Præterita* anime, incitur Versus *Tuus dominus*.

2 Quando in fine Orationis Dominice profertur est clara voce *Et ne nos inducas*, semper in principio eadem voce profertur, ut in Salutatione Angelica semper dicitur ante Officium beate Mariæ, quando non conjungitur cum Officio Domini; qua tunc sufficit dicitur eam in principio cum Oratione Dominica.

De Symbolo Apostolorum, & Symbolo S. Athanasii.

XXXIII.

Symbolum Apostolorum semper dicitur ante Matutinum & Primam, & finito Completorio post Orationem Angelicam, eorum secreto; etiam ad Primam & Completorium iterum dicendum sit cum Precibus. Quando vero dicitur cum Precibus ad Primam & Completorium, clara voce profertur *Credo in Deum*, & in fine *Carnis resurrectionem*, reliquum dicitur secreto: alias tunc secreto dicitur ut supra.

2 Symbolum Sancti Athanasii dicitur ad Primam post Psalmum *Reverbera*, in omnibus Dominicis per annum, quando Officium fit de Dominica, exceptis Dominicis infra Octavas Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Ascensionis, & Corporis Christi, ac Dominicis Resurrectionis, & Pentecostes, in quibus dicitur tantum tres Psalmi consecuti, ut in Festis. In Dominicis infra alias Octavas, & in Dominica Trinitatis dicitur, alias nunquam, neque si aliud Festum duplex celebratur in Dominica. Et in fine illius dicitur *Gloria Patri*.

De Precibus.

XXXIV.

Preces sunt aliquot Versus, qui aliquando dicuntur ante Orationem, incipiunt in *Kyrie eleison*, vel *Pater noster*.

2 Preces Dominicæ ad Primam & Completorium, ut in Psalterio, non dicuntur in Duplicatione, nec infra Octavas, nec in Vigilia Epiphaniæ, & Feria II. in Sabbato post Octavam Ascensionis, etiam infra Octavam in Officium de Dominica, vel alio Feste semiduplici, quia tunc ratione Orationis non dicuntur; alias autem semper dicuntur.

3 Preces feriales ad Laudes & per Horas distiñtæ, ut in Psalterio, dicuntur tantum in Feriis Adventus, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, & Vigiliarum que jejunantur, (exceptis Vigiliis Nativitatis Domini, ac Vigiliis & Quatuor Temporibus Pentecostes) & tunc di-

cuntur flex genibus. In aliis Feriis per annum nunquam dicuntur nisi Dominicæ, & in illis non habentur genus.

4 In Feriis Adventus, Quadragesimæ, & Quatuor Temporum, dicuntur Preces feriales etiam ad Vesperas, si non sequatur Festum; ad Completorium dicuntur consistit de Dominica, sed flex genibus. Dicuntur autem Preces flex genibus ab Hebdomadario usque ad Versum *Benedicamus Domino*, post ultimam Orationem.

5 In Vigiliis, Preces feriales dicuntur tantum ad Matutinum, & per Horas, ad Vesperas vero sequentes non dicuntur, quia inde fit de Feste. Quod si post Vigiliam sancti Mathias sequatur dies Quadragesimæ, in Vespere dicitur Preces feriales, quævis diebus sit Oratio Dominice præcedentis, & non Vigiliæ. Quod etiam servatur quando in Feria VI. & Sabbato Quatuor Temporum Septembris fit Officium de Feria, cum in eis non occurrat Festum novem Lectionum; tunc enim in Vesperis Feriæ VI. dicitur Preces, quævis diebus sit Oratio Dominice præcedentis, non autem Feriæ Quatuor Temporum.

6 Psalmus *Miserere*, dicitur cum Precibus ad Vesperas tantum, & Psalmus *De profundis* ad Laudes. In Officio defunctorum dicitur Psalmi, qui in eo Officio designantur.

De Commemorationibus communibus, seu Suffragiis Sanctorum.

XXXV.

Commemorationes communes, seu Suffragia de Sanctis que habentur in Psalterio post Vesperas Sabbati dicuntur in fine Vesperarum & Laudum; ab Octava Epiphaniæ usque ad Dominicam Passionis exclusive, & ab Octava Pentecostes usque ad Adventum exclusive, in Dominicis, Feriis & Festis (nisi Officium sit duplex, vel infra Octavas, etiam si fit Dominica, vel semiduplex infra eas fit); & illis adiungitur Commemoratio de Patro, vel Titulo Ecclesie, ante vel post Commemorationem de Sancta Maria, & de Apostolis, pro dignitate illius; ita tamen, ut semper ultimo loco ponatur Commemoratio de pace. Et ante illas in feriali Officio fit Commemoratio de Cruce, que habetur in Psalterio post Laudes Feriæ secundæ.

2 Tempora Paschali fit alia Commemoratio de Cruce, ut ibi ponitur in Laudibus Feria II. post Dominicam in Abis, & ea solum tunc dicitur, non tamen in Duplicibus, neque infra Octavas.

3 si facienda sit Commemoratio aliquis Festi Resurrectionis, non dicuntur in Duplicatione consueta, etiam ante Commemorationem de Cruce.

4 Commemoratio de S. Maria non fit cum aliis quando dicitur eius Officium parvum (nisi sit Patrona, vel Titularis eius Ecclesie) nec quodcumque fit Officium de ea.

Rubricæ Generales Breviarii.

De Antiphonis Beatæ Mariæ in fine Officii.

XXXVI.

Antiphonæ beatæ Mariæ possit in fine Psalterii post Completorium, singulis dicuntur pro temporis diversitate, ut ibi annotatur, præterquam in triduo majoris Hebdomadæ ante Pascha.

² Dicuntur autem extra Chorum, tantum in fine Completorii, & in fine Matutini, dictis Laudibus, si tunc terminandum sit Officium; alioquin si alia subsequatur Hora, in fine ultime Horæ. In Choro autem semper dicuntur, quodcumque terminatæ aliqua Hora dicendum est à Choro.

³ Numquam vero dicuntur post aliquam Horam, quando subsequitur cum Officio dicti Officium Defunctorum, vel Septem Psalmi Penitentiales, aut Litanie, præterquam post Completorium, in quo semper dicuntur, etiamsi prædicta subsequantur; neque etiam dicuntur

quando post aliquam Horam immediate subsequitur Missa. Dicuntur autem flexis genibus (præterquam in diebus Dominicis, à primis Vesperis Sabbati, & toto tempore Paschali) Hebdomadario tamen ad Orationem surgente.

De Officio parvo Beatæ Mariæ & aliis.

XXXVII.

De Officio parvo beatæ Mariæ, & Officiis Defunctorum, de Septem Psalmis Penitentibus, & Litanis, & de Psalmis Gradualibus, quando, & quomodo, tam in Choro quam extra Chorum dicenda sunt, habentur solis locis propriæ Rubricæ circa finem Breviarii.

² Tempore Paschali in Officio parvo beatæ Mariæ, quod dicitur in Choro, non additur *Aleonia*, Antiphonis, neque Versibus, neque Responsoriis.

ORDO LIBRORUM

Per Anni circulum in Ecclesia Dei legendorum patet per hos Versus.

Disce per hoc scriptum quid sit, vel quando legendum.

*Adventus propriè vult Sermones Isaïæ.
Post Natale sacrum recitat sacra lectio Paulum.
Quinque libros Moysi, tibi Septua, Quadraque misit.
Vult sibi scripta legi Jeremiæ Passio Christi.
Actus Apostolicus sequitur post Pascha legendus.
Hinc Apocalypsim lege, Canonicasque vicissim.
Post Pentecosten Regum liber exit in hoste.
Indè per Augustum retinet Sapiëntia scutum.
Per totum mensem sapiens Salomon tenet ensen.
Cantat September Job, Tobiam, Judith, Esther.
Octobri mense Machabæa trophæa recense.
Iste Ezechiel, Daniel, durabunt mense Novembri.
Posteà tu repetes bis sex in fine Prophetas.*

DUÆ TABELLÆ EX RUCRICIS GENERALIBUS EXCERPTÆ.

In eorum prima statim videtur poterit de quo celebrandum erit Officium, si plura eorum die hebda occurrant.

In secunda vero quomodo Officium præcedens concurrat in Vesperis cum Officio sequentis diei.

Ex utraque Tabella hoc ordine reperietur quod sequitur.

Primum invenitur numerus positus in quadrangulo illo, in quo Festa, de quibus est con-
troversia, sibi invicem occurrunt; deinde legatur Regula juxta dictum numerum descripta, & ex ea clare videbitur, quid sit agendum.

Exempli gratia. Quadrangulus, in quo sibi invicem occurrunt Duplex primæ classis, & Dominica primæ Classis, erit qui est in angulo superiori primæ Tabellæ. In quo signatus est numerus 1. quia si ad eum tam Duplex, quam Dominica prædicta ex eorum locis recto transi-
te perierint, in eo sibi invicem occurrerunt. Regula autem juxta dictum numerum apposita sic habet. 1. Translatio de primo, Officium de secundo. Id est, Duplex primæ classis prædictum transferatur, & Officium fiat de Dominica primæ classis; quia cum in his Regulis dicitur de primo seu præcedenti, intelligitur de Festo in superiori parte Tabellæ apposito, ut Duplex prædictum; cum de secundo vel sequenti, de Festo in inferiori parte sub numeris apposito, ut Dominica prædicta.

In aliquibus autem quadrangulis nullus apponitur est numerus, vel quia nullus occurrit neque concursus esse potest, vel quia in propriis locis annotatur in Breviario quid sit agendum.

Scire tamen oportet, que sint Duplicia primæ & secundæ classis, & majora per annum, & que Dominicæ & Ferie majores dicantur.

DUPLICIA PRIMÆ CLASSIS.

In quibus nulla sit Commemoratio quoruncumque Festorum occurrentium, nisi prout dicitur in Tabella.

- Nativitas Domini.
- Epiphania Domini.
- Pascha Resurrectionis, cum tribus antecedentibus & duobus sequentibus diebus.
- Ascensio Domini.
- Pentecostes, cum duobus sequentibus diebus.
- Festum Corporis Christi.
- Nativitas S. Joannis Baptistæ.
- Festum SS. Apostolorum Petri & Pauli.
- Assumptio B. Mariæ Virginis.
- Festum Omnium Sanctorum.
- Dedicatio propriæ Ecclesie.
- Patronus, vel Titulus Ecclesie.

DUPLICIA SECUNDÆ CLASSIS.

In quibus de simplicibus sit Commemoratio in Laudibus tantum.

- Circumcisio Domini.
- Festum sanctissimi Nominis Jesu.
- Festum sanctissimæ Trinitatis.

- Purificatio } B. Mariæ.
- Annuntiatio }
- Nativitas }
- Conceptio }
- Natalitia duodecim Apostolorum.
- Festa Evangelistarum.
- Festa S. Stephani Proto-mart. & SS. Innocen-
tium.
- Festum S. Joseph.
- Inventio sanctæ Crucis.
- Festum sancti Laurentii.
- Dedicatio S. Michaelis Archangeli.

DOMINICÆ MAJORES

- Dividuntur in duas Classes.
- Dominicae 1. Classis, que nunquam omittuntur.
- Prima Adventus.
- Prima Quadragesimæ.
- Passionis.
- Palmarum.
- Paschæ.
- In Albis.
- Pentecostes.
- Trinitatis.

DOMINICÆ SECUNDÆ CLASSIS.

Que non omittuntur, nisi occurrere Patrono vel Titulari Ecclesie, & eisdem Dedicatio-
nibus, & tunc de his fit semper Commemora-
tio in utriusque Vesperis & Laudibus.

- Secunda } Adventus.
- Quarta } Septuagesimæ.
- Dominica } Scxagesimæ.
- } Quinquagesimæ.
- } Quadragesimæ.
- Secunda }
- Tertia }
- Quarta }

DUPLICIA MAJORA PER ANNUM.

Que aliis Dominicis minoribus præferuntur.

- Transfiguratio Domini.
- Exaltatio sanctæ Crucis.
- Festum Septem dolorum.
- Festum de Monte Carmelo.
- Visitatio } B. Mariæ.
- Festum ad Nives }
- Festum SS. Nominis }
- Festum de Mercede }
- Festum SS. Rosarii }
- Presentatio }
- Conversio S. Pauli Apostoli.
- Cathedra S. Petri, utraque.
- Festum sancti Joannis ante Portam Latianam.
- Apparitio S. Michaelis Archangeli.
- S. Barnabæ Apostoli.
- Festum S. Annæ Matris B. V. M.
- Festum S. Petri ad Vincula.
- Festum S. Joachimi Confessoris.
- Patronorum minus principalium.

Ferie majores, de quibus semper fit Commemoratio.

- Adventus.
- Quadragesimæ.
- Quatuor Temporum.
- Secunda Rogationum.

SI OCCURRAT EODEM DIE.

Duplex primæ Classis, &	6	4	0	6	2	4	6	2	2	8	4	4	1
Duplex secundæ Classis,	4	4	0	4	2	4	6	2	8	1	4	4	1
Duplex per annum,	4	4	0	4	2	1	4	8	1	1	4	1	1
Dies infra Octavam,	4	4	0	4	3	3	7	3	5	5	3	3	3
Dies Octavæ,	4	4	0	4	2	7	4	2	3	3	4	3	3
Semiduplex,	4	4	0	4	8	1	4	1	1	1	1	1	1
Simplex,	3	3	3	0	3	3	3	3	3	5	3	3	3
S. Maria in Sabbato,	5	5	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Feria major,	6	6	6	4	3	3	3	3	3	0	0	0	0
Vigilia,	0	5	6	4	3	3	3	3	5	0	0	0	0

1. Translatio de primo, Officium de secundo.
2. Officium de primo, translatio de secundo.
3. Commemoratio de primo, Officium de secundo.
4. Officium de primo, Commemoratio de secundo.
5. Nihil de primo, Officium de secundo.
6. Officium de primo, nihil de secundo.
7. Officium de digniori, commemoratio de minù digno.
8. Officium de digniori, translatio de minù digno.

Dominica primæ Classis.	Dominica secundæ Classis.	Dominica per annum.	Duplex primæ Classis.	Duplex secundæ Classis.	Duplex per annum.	Dies infra Octavam.	Dies Octavæ.	Semiduplex.	Feria major.	Vigilia.
-------------------------	---------------------------	---------------------	-----------------------	-------------------------	-------------------	---------------------	--------------	-------------	--------------	----------

Notandum, quòd Duplex quodcumque, etiam Patroni, & Tituli Ecclesie, vel Dedicacionis ejusdem, occurrens in Vigiliis Nativitatis Domini & Pentecostes, in die Circumcisionis, in die Octava Cinerum, ac in tota majori Hebdomada, & infra Octavas Paschæ & Pentecostes, in

Ascensione Domini, in Festo Corporis Christi, in Festo Assumptionis B. M. V. & omnium Sanctorum, transfertur.

Infra Octavam Epiphaniæ fit tantum de Patrono, vel Titulari Ecclesie, & ejusdem Dedicacione, cum Commemoratio. Octavæ alia Festa transferuntur post Octavam.

Infra Octavam Corporis Christi, Semiduplex transfertur, neque fit de Duplici translato: & de ea, quocumque adveniente Duplici, fit Commemoratio.

Infra illas Octavas in quibus fit de Festis occurrentibus, Semiduplex occurrens in Dominica transfertur in proximè sequentem diem: quæ si fuerit impedita alio simili Festo, transfertur post Octavam.

De Octava Nativitatis Domini, Epiphaniæ, & Corporis Christi, semper fit Commemoratio quocumque Festo in illis occurrente.

De aliis Octavis, quæ non sunt in Calendario, nihil fit à Feria iv. Cinerum, usque ad Dominicam in albis, & à Vigilia Pentecostes usque ad Festum Trinitatis inclusive, & à die 17 Decembris usque ad Epiphaniam.

Dies Octavæ numquam transfertur: ideò quamquam Nativitas sancti Joannis Baptistæ occurrens in die Corporis Christi transferatur in diem sequentem: non tamen transfertur Octava; sed de ea fit tantum Commemoratio in Officio de Octava Corporis Christi.

Si occurrat, ut Patronus vel Titulus Ecclesiæ descriptus sit eodem die in Calendario cum aliis Sanctis, in ea Ecclesia fit tantum de Patrono, vel Titulari absque Commemoratione aliorum. Qui si in dicto Calendario descripti sint sub Officio Duplici, vel Semiduplici, transferuntur in primam diem simili Officio non impeditam, & de eis fiat Officium Semiduplex, nisi tamen sint de majoribus Festis, quia tunc de translato quoque fiet Officium Duplex, ac si proprio die celebraretur. Si vero in Calendario omnes sint tamquam Festum Simplex, de illis nihil fit.

De Feriis Adventus & Quadragesimæ, quando de eis non fit Officium, fit Commemoratio in utrisque Vesperis & Laudibus cujuscumque Festi: de Quatuor Temporibus, & Feria II. Rogationum, ac Vigiliis, in Laudibus tantum. Si verò aliqua Vigilia occurrat in Adventu, Quadragesima, & Quatuor Temporibus, vel in diebus Festorum Duplicium primæ Classis, sive Patroni, vel Tituli, aut Dedicacionis Ecclesiæ de ea nihil fit, nec etiam in Laudibus.

QUANDO CONCURRIT

Dominica major, seu i. & ii. Clas. cum	0	4	3	4	4	3	3	3	3	0	
Dominica minor, seu per annum,	0	4	3	4	3	3	1	1	1	0	
Duplex primæ Classis,	2	2	4	2	4	4	0	4	0	4	
Duplex secundæ Classis,	4	4	4	4	4	4	3	6	3	4	
Patronus seu Titulus Ecclesiæ,	2	2	4	2	4	4	4	0	4	0	
Duplex per annum majus,	4	4	4	4	4	4	6	1	3	1	
Duplex per annum minus,	4	4	5	4	4	5	3	1	3	1	
Semiduplex,	4	5	3	4	5	3	3	1	1	5	
Dies Octava,	4	4	5	4	4	5	3	1	3	1	
Dies infra Octavam,	0	0	3	4	5	3	3	1	1	5	
1. Totum de sequenti, nihil de præcedenti.	Sancta Maria in sabba. Die infra octavam. Die Octavæ. Simpliç. Duplex per annum majore. Duplex per annum minore. Semiduplex.	Die infra octavam.	Simpliç.	Duplex per annum majore.	Duplex per annum minore.	Semiduplex.	Duplex primæ Classis.	Duplex secundæ Classis.	Duplex primæ Classis.	Duplex primæ Classis.	Dominicae quatuordecim.
2. Totum de præcedenti, nihil de sequenti.											
3. Totum de sequenti, Commemoratio de præcedenti.											
4. Totum de præcedenti, Commemoratio de sequenti.											
5. Capitulum de sequenti, Commemoratio de præcedenti.											
6. Totum de digniori, Commemoratio de minus digno.											
Simplex, & Sancta Maria in Sabbato, Feria, & Vigilia non concurrunt.											

Notandum, quod in i. Vesp. diei Octav. Ascensionis, & Corporis Christi, totum Offic. fit de Oct. cum Comm. præcedentis Festi Duplicis, nisi fuerit Festum solemne principale, vel i. vel ii. Class. quia tunc de Festo fieret Officium, & Comm. de Octava.

In secundis Vesperis diei Octavæ Epiphaniæ, Paschæ, Ascensionis, & Corporis Christi, de sequenti Duplici fit tantum Commemoratio, nisi illud fuerit i. vel ii. Class. seu Patronus, vel Titulus, aut Dedicatio Ecclesiæ; quia tunc de Festo fieret Officium, &

de Octava Commemor. Et similiter die Octava Corporis Christi in ii. Vesp. concurrente cum die Octava sancti Joannis Baptistæ, Vesp. erunt de Oct. Corporis Christi cum Commem. Oct. S. Joannis. In ii. Vesp. dupl. ii. Class. non fit Commem. de die infra Octavæ, nisi quando de ea fieri debeat Offic. die sequenti.

Cum plures sunt Commemorationes servetur hic ordo. De Duplici, de Dominica, de Semiduplici, de die infra Oct. de Fer. majori, seu Vig. de Sancta Maria in Sabb. de Simpliç.

ORA-

O R A T I O

DICENDA ANTE DIVINUM OFFICIUM.

A Peri Domine os meum ad benedicendum nomen sanctum tuum: munda quoque cor meum ab omnibus vanis, perversis, & alienis cogitationibus: intellectum illumina, affectum inflamma; ut digne, attentè, ac devotè hoc officium recitare valeam, & exaudiri merear ante conspectu divinæ Majestatis tuæ. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen. Domine in unione illius divinæ intentionis, quâ ipse in terris laudes Deo persolvisti, has tibi Horas persolvo.

Orationem sequentem devotè post Officium recitantibus Leo Papa X. defectus & culpas in eo persolvendo ex humana fragilitate contractas indulsit.

S Acrosanctæ & individuæ Trinitati, crucifixi Domini nostri Jesu Christi humanitati, beatissimæ & gloriosissimæ semperque virginis Mariæ secundæ integritati, & omnium Sanctorum universitati, sit sempiterna laus, honor, virtus, & gloria ab omni creatura, nobisque remissio omnium peccatorum, per infinita sæcula sæculorum. **R.** Amen.

ÿ. Beata viscera Mariæ Virginis, quæ portaverunt æterni Patris Filium. **R.** Et beata ubera, quæ lactaverunt Christum Dominum. Pater noster, Ave Maria.

A B S O L U T I O N E S ET BENEDICTIONES

dicendæ ante Lectiones in Officio novem & trium Lectionum.

In primo Nocturno, & pro secunda & quinta Feria, Absolutio.

E xaudi Domine Jesu Christe preces servorum tuorum, & miserere nobis, qui cum Patre & Spiritu Sancto vivis & regnas in sæcula sæculorum. **R.** Amen.

- Benedictiones.**
1. Benedictione perpetua benedicat nos Pater æternus. **R.** Amen.
 2. Unigenitus Dei Filius nos benedicere & adjuvare dignetur.
 3. Spiritus sancti gratia illuminet sensus & corda nostra.

In secundo Nocturno, & pro tertia & sexta Feria, Absolutio.

I psi pietas & misericordia nos adjuvet, qui cum Patre & Spiritu Sancto vivit & regnat in sæcula sæculorum. **R.** Amen.

- Benedictiones.**
4. Deus Pater omnipotens sit nobis propitijs & clemens. **R.** Amen.
 5. Christus perpetuè det nobis gaudia vite.
 6. Ignem sui amoris accendat Deus in cordibus nostris.

In tertio Nocturno, & pro Feria quarta & Sabbato, Absolutio.

A vinculis peccatorum nostrorum absolvat nos omnipotens & misericors Dominus. **R.** Amen.

- Benedictiones.**
7. Evangelica lectio sit nobis salus & protectio. **R.** Amen.
 8. Divinum auxilium maneat semper nobiscum.
 9. Ad societatem civium supernorum perducatur nos Rex Angelorum.

Si Officium fit de Sancto novem Lectionum, octavæ Benedictio erit. Cujus Festum colimus, ipse vel ipsa

intercedat pro nobis ad Dominum.

Quando sunt plures, dicitur:

Quorum, vel Quorum Festum colimus, ipsi, vel ipsa intercedant pro nobis ad Dominum.

Si Officium fit de S. Maria, octavæ Benedictio erit, Cujus Festum colimus, ipsa Virgo virginum intercedat pro nobis ad Dominum.

Si in ultima Lectione legendum sit aliud Evangelium cum Homilia, nona Benedictio erit, Per Evangelica dicta deleantur nostra delicta.

In Officio trium Lectionum dicantur Absolutiones & Benedictiones prædictæ ordine superius in Rubricis generalibus, & in prima Dominica de Adventu descripto: & in eo quando non legitur Homilia cum Evangelio, & Benedictiones sumendæ sunt ex tertio Nocturno, prima Benedictio erit,

1. Ille nos benedicat, qui sine fine vivit & regnat.
2. Divinum auxilium.
3. Ad societatem.

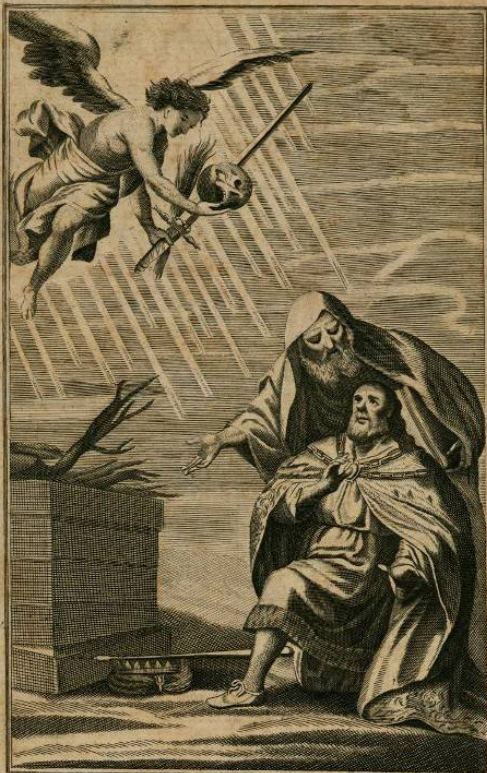
In Officio trium Lectionum, quando legitur Homilia cum Evangelio, prima Benedictio erit,

1. Evangelica lectio.
2. Divinum auxilium.
3. Ad societatem.

Si Officium fit de Sancto trium Lectionum, prima Benedictio erit,

1. Ille nos benedicat, qui sine fine vivit & regnat.
2. Cujus, vel Quorum.
3. Ad societatem.

In Officio de S. Maria in Sabbato Absolutio & Benedictiones quæ ibidem ponuntur.

H. Murator sculp.

PSALTERIUM
DISPOSITUM
PER HEBDOMADAM
CUM ORDINARIO OFFICII DE TEMPORE.
PARS HYEMALIS ET VERNÆ.
DOMINICA AD MATUTINUM.

Ante Matutinum, & omnes Horas, præterquam ad Completorium, dicitur secreto:

Pater noster, qui es in caelis: sanctificetur nomen tuum. Advéniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, sicut in cælo, & in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodiè. Et dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos à malo. Amen.

Ave Maria, grátia plena: Dóminus tecum: Benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui Jesus. Sancta Maria, mater Dei, ora pro nobis peccatoribus nunc, & in hora mortis nostræ. Amen.

In principio Matutini, & Primæ, ac in fine Completorii, dicitur etiam Symbolum Apostolorum.

Credo in Deum, Patrem omnipotentem, Creatorem cæli & terre. Et in Jesum Christum, Filium ejus unicum, Dóminum nostrum: qui conceptus est de Spiritu sancto, natus ex Maria virgine, passus sub Póntio Pilato, crucifixus, mortuus, & sepultus: descendit ad inferos, tertiâ die resurrexit à mortuis: ascendit ad cælos,

Pars Hyemalis.

sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis: inde venturus est judicare vivos & mortuos. Credo in Spiritum sanctum: sanctam Ecclesiam catholicam: Sanctorum communionem: remissionem peccatorum: carnis resurrectionem: vitam æternam. Amen.

Deinde clara voce dicitur V.

Domine labia mea aperies. **R.** Et os meum annuntiabit laudem tuam. **V.** Deus in adiutorium meum intende. **R.** Domine ad adjuvandum me festina. Glória Patri, & Filio, & Spiritui sancto. Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in sæcula seculorum. Amen. Alleluia.

Sic dicitur Alleluia, ad omnes Horas per totum Annum, præterquam à Dominica in Septuagesima usque ad Feriam v. in Cena Domini: tunc enim dicitur, Laus tibi

Domine, Rex æternæ glóriæ. Invitatorium sequens dicitur ab Octava Epiphaniæ usque ad Dominicam Septuagesimæ.

Invitator. Adoremus Dóminum, Qui fecit nos. Repetitur, Adoremus Dóminum, qui fecit nos.

A

Psal-